

מסורת הש"ס

(א) נמכר למקל קנה. ועשיריון קני: קנה. (ב) ס"א ל"ה. (ג) ספסיה סו. טו: ימות יד. ממות עב. לו. (ד) ס"א ל"ה. (ה) ימות יד. חולין קנח. ע"ש. (ו) ז"ל דטווסא עין גבתיך פירוש: (ז) חולין קני. (ח) יומא עה. (ט) נבס"א: השמך. (י) לעיל מט. (יא) נביתוס נ: לעיל מט. (יב) וט"ן. (יג) נבס"א: (יד) נבס"א: מלה. (טו) נבס"א: (טז) ז"ל נבס"א: (יז) ז"ל עליה.

תורה אור השלם

1 לא תאכלו כל נבלה לבר אשר בשערך תתנהג ואכלה או מבר לברי כי עם קדוש אתה ל' אלהיך לא תבשל גיד בחלב אמו: דברים יד א: 2 שש אנבי על ארנך במדבר שיל רב: 3 וישמע משה את הקם בבה למשפחתו איש לפתח אהלך ותר אף קמא רבנן משיל רע: במדבר יא י: 4 אם תשבחו ב'ן שפתים בניי יונה נחפה ביה ואברותיה בירקרק חרדן: תהלים סח יד

הגרות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומני וכו' ואמאי קרי להו: (ב) תו"ם ד"ה ר' אליעזר וכו' וכו' הוא כפול. י"ב מין נבתי המלטה דף ע"א: (ג) בא"ח כ"ד למטה המלטה. י"ב מין נבתי עוף ע"ב עינין דף קג ע"ב נבתי ד"ה מה לו: (ד) ד"ה שש וכו' וכן אמרי' במדרש ויעש אברהם:

גליון הש"ס

גמ' שישלם הוא ותר. עין משנת הלכות ח"א סי' פ"ט: תו"ם ד"ה רבי אליעזר וכו' וא"ת ויבא החינוך. עין לעיל דף ע"א חופסת ד"ה אלל סוף בא"ח כ"ד למטה המלטה: עין עינין דף קג ע"ב מוס' ד"ה מה לו:

רבינו הגאון

פרק תשעה עשר רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מערב שבת מביאו בשבת מגולה וכו'. ואיבעיא לן האי דקתני ר' אליעזר אומר מביאו מגולה משום חבובי מצוה הוא, או משום שלא יחשדוהו שהוציא חפציו ממנו, לפיכך מנלוהו שיראו כי כיון של מצוה הוא, ופשטנו מדמיון חבובי מצוה הוא, היכי דליכא סכנה ותוב איבעיא לן האי דתנא ג"כ: דתני במתניתא דרבי יוחנן משום רבי אליעזר ונהגיה היינו בסכנה מביאין אותו (בסכנה) מכוסה ע"פ עדים,

רבי אליעזר דמילה פרק תשעה עשר שבת קל.

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מע"ש וקאי אמתניתין דפרקין דלעיל דסליק מיניה וכל זכרי מילה עושין בשבת: מגולה. זפני הכל ובגמרא מפרש אמאי מנריך ליה לגלוייה: ובסכנה. שגזרו ארמאים על המילה: מכסהו ע"פ עדים.

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מע"ש מביאו בשבת מגולה ובסכנה מכסהו ע"פ עדים ועוד אומר ר"א בורתים עצים לעשות פחמין לעשות (כלי) ברזל כלל אמר ר"ע כל מלאכה שאפשר לעשותה מע"ש אינה דוחה את השבת (ומילה) שאי אפשר לעשותה מע"ש דוחה את השבת: גמ' אביעאי להו מעמא דר"א משום חבובי מצוה או דילמא משום חשדא למאי נפקא מינה לאתווי מכוסה ע"פ עדים אי אמרת משום חבובי מצוה מגולה אין מכוסה לא אלא אי אמרת משום חשדא אפי' מכוסה שפיר דמי מאי איתמר א"ר לוי לא אמרה ר"א אלא לחבובי מצוה תניא נמי הכי מביאו מגולה ואין מביאו מכוסה דברי ר"א אמר רב אשי מתני' נמי דיקא דקתני ובשעת הסכנה מכסהו ע"פ עדים בסכנה אין שלא בסכנה לא שמע מינה משום חבובי מצוה מביאו מכוסה דברי ר"א ר' יהודה אומר משום

רבי אליעזר אומר אם לא הביא כלי מע"ש וקאי אביעאי להו מעמא דר"א משום חבובי מצוה או דילמא משום חשדא למאי נפקא מינה לאתווי מכוסה ע"פ עדים אי אמרת משום חבובי מצוה מגולה אין מכוסה לא אלא אי אמרת משום חשדא אפי' מכוסה שפיר דמי מאי איתמר א"ר לוי לא אמרה ר"א אלא לחבובי מצוה תניא נמי הכי מביאו מגולה ואין מביאו מכוסה דברי ר"א אמר רב אשי מתני' נמי דיקא דקתני ובשעת הסכנה מכסהו ע"פ עדים בסכנה אין שלא בסכנה לא שמע מינה משום חבובי מצוה מביאו מכוסה דברי ר"א ר' יהודה אומר משום

עין משפט גר מצוה

א א מיי פ"ב מהלכות מילה הלכה ו סמג עין כח עוש"ע סי' ס"א של ספיקו ו' ומוש"ע י"ד סימן כס ספיקו ב: ב ב עוש"ע י"ד סימן כסה ספיקו י: ג ג מיי פ"ב מהלכות איסורי ביאה ה"א י"א סמג לאון קד:

לעוי רש"י

פורי"ד. לחפ"ר.

מוסף רש"י

כורתיים עצים לעשות תמזין. לנו זיוס כדי לעשות ברזל. אימלל של מילה. דקסבר בר"א מכשירי מלוא דמזין שבת כמלוא עמלם (וימות יד. חולין קנח.) וז"ל אין לו אימלל למנוח סימון ע"ס לעשות פחמין ועשין אימלל (חולין טו.) שילא יפיה בהם. שילא לעמיל עמלם בשעת הכוח (לעיל טו.) שלא ישן בהם. שעת יפיה לו ילאה קרי, אלל אל יכל להסיר שלן ט"ל זכא, כל גופוס יקני כסמיה שילאן לעמיל עמלם (טו.) יקרו את מורח. שהוא חמת הפלילין לשון נקור עינים (טו.) קסדור. ממשטר"ל שהוא ממונה על כך (טו.) כנפיי יונה. כמפסל לקמיה מפני שסם מלות הס מניס לפרחל והוא לס כנפסי לונה שהיא משמלת לונה והמלות כנפסי (טו.) כנפיה מגינות עליה. מן הלנה ומכל עוף ואדם הלא עליה היא נלחמת ומכה בלש גפה, מה שאלן ק' כשאר עופות (טו) ועב"ז ברות ג.)

רבינו הגאון

הני עדים שנים אחרים וולתי מביאין, או דלמא הוא ואחר, ולא איפשטא בהדיא. לוי איקלע לבי יוסף וישבא קריבו ליה וישא דמוסר בחבלא לא אלל. כי אתא לקמיה דר' איל מ"ט א' שמתניהו. איל אתא דר' יהודה בן בתירא, ואמרינן דלמא דריש להו כרבי ויסי הגלילי דסבר יצא עוף שאין לו חלב אם. א"ר יצחק עיר אתה היתה בא"י שהיו עושין כר' אליעזר והיו מיתיה מתין בזמן, ולא עוד אלא שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה שמר על ישראל על המילה ועל אותה העיר לא גזרה. אכל השבת ואין הלבית כ"א, ולא כר' יוסף הגלילי שמתיר בש עוף בחלב. ולא כרבי ינאי שאמר תפילין צריכין גוף נקי כאלישע בעל כנפים. ומפרשי רבנן כי לא אמר רבי ינאי אלא בשעת השמד, וסמךך הדוא עירק ועבדי ליה נס. אמר רבין בר בר אבא א"ר יצחק פעם אחת שבתו ולא הביאו איזמל מע"ש והביאו בשבת

א) נראה דל"ל לחלל כל השמט הזה מ"מ אין הלכה כר"א וכו'.

ר"א נהגין היו בשעת הסכנה שהיו מביאין מכוסה ע"פ עדים איבעיא להו עדים דקאמר איהו וחד או דילמא הוא ותרי ת"ש ובסכנה מכסהו ע"פ עדים אי אמרת ב"שלאמא הוא ותרי שפיר אלא אי אמרת הוא וחד מאי עדים שראויים להעיד במקום אחר: ועוד אמר ר"א: ת"ר במקומו של ר"א היו כורתין עצים לעשות פחמין לעשות ברזל בשבת במקומו של ר' יוסי הגלילי היו אוכלין בשר עוף בחלב לוי איקלע לבי יוסף וישבא קריבו ליה וישא ד"טוותא בחלבא לא אכל כי אתא לקמיה דרבי א"ל אמאי לא תשמתינהו א"ל אתריה דר' יהודה בן בתירא הוה ואמינא דילמא דרש להו כר' יוסי הגלילי דתנן ר' יוסי הגלילי אומר נאמר ולא תאכלו כל נבלה ונאמר ולא תבשל גדי בחלב אמו את שאסור משום נבלה אסור לבשל בחלב עוף שאסור משום נבלה יכול יהא אסור לבשל בחלב ת"ל בחלב אמו יצא עוף שאין לו חלב אם א"ר יצחק עיר אחת היתה בא"י שהיו עושין כר"א והיו מתים בזמן ולא עוד אלא שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה גזרה על ישראל על המילה ועל אותה העיר לא גזרה: תניא רשב"ג אומר כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב 2 שש אנבי על אמרתך כמוצא שלל רב עדיין עושין אותה בשמחה וכל מצוה שקבלו עליהם בקמטה יגון עריות דכתיב 3 וישמע משה את העם בוכה למשפחותיו ע"פ עסקי משפחותיו עדיין עושין אותה בקמטה דליכא חבובה דלא רמו בה תיגרא תניא ר"ש בן אלעזר אומר כל מצוה שמסרו ישראל עצמן עליהם למיתה בשעת גזרת המלכות כגון עבודת כוכבים ומילה עדיין היא מוחזקת בידם וכל מצוה שלא מסרו ישראל עצמן עליה למיתה בשעת גזרת המלכות כגון תפילין עדיין היא מרופה בידם דא"ר ינאי תפילין צריכין גוף נקי כאלישע בעל כנפים מאי היא אמר אביי שלא יפיה בהם רבא אמר שלא יישן בהם ואמאי קרו ליה אלישע בעל כנפים שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה גזרה על ישראל שכל המניח תפילין על ראשו יקרו את מוחו והיה אלישע מניח תפילין ויצא לישוק וראהו קסדור אחד רץ מלפניו ורץ אחריו כיון שהגיע אצלו נמלן מראשו ואחזן בידו א"ל מה בידך אמר לו כנפי יונה פשט את ידו ונמצאו בה כנפי יונה לפיכך היו קוראין אותו בעל כנפים ע"פ מאי שנא כנפי יונה דא"ל ולא א"ל שאר עופות משום דדמיא כנסת ישראל ליונה שנאמר 4 כנפי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקרק חרוץ מה יונה זו כנפיה מגינות עליה אף ישראל מצות מגינות עליהן: א"ר אבא בר רב אדא א"ר יצחק פעם אחת שכחו ולא הביאו איזמל מערב שבת והביאוהו בשבת [דרך גגות ודרך חצירות] שלא

דקן